

НОВІ ПІДХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Печора Каріна Володимирівна, курсант III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Одним із пріоритетів збалансованої економічної політики України є визначення шляхів структурної трансформації та посилення впливу її інструментів на економічне зростання. Міжнародний досвід показує, що в сучасних передових економіках структурна політика завжди відігравала важливу роль у забезпеченні прогресивного розвитку. Система державного управління постійно використовувала широкий спектр регуляторних, інституційних та регуляторних заходів, що дало можливість швидко трансформувати національну економічну систему для забезпечення найбільш ефективної діяльності окремих суб'єктів господарювання. Структурна політика є невід'ємною частиною державної економічної політики, і тому її слід направляти урядовими установами на вирішення загальних проблем.

Поки Україна не повністю володіє об'єктивною інформацією про реальні та потенційні конкурентні переваги вітчизняної промисловості та секторів. Важливими також є інструменти структурної політики [1].

За кордоном інструментарій традиційно включає різноманітний набір механізмів впливу на структурні процеси в національній економіці, які включають як механізми впливу на економіку, так і макроекономічні інструменти, що опосередковано впливають на її сектори. Перша група механізмів традиційно була домінантою державної структурної політики в більшості розвинених країн. Він включав такі інструменти, як: вибіркова галузева підтримка певних галузей через державний бюджет (гранти, кредити, цільові податкові пільги, галузеві інвестиційні програми); просування малих та середніх підприємств, фінансування та організація досліджень та розробок; передача нових технологій національним компаніям; фонди економічного розвитку; орієнтовне планування; стимулювання територій, які відстають в економічному розвитку; механізм прискореної амортизації; сприяння

товарному експорту; регулювання імпорту товарів; патентне регулювання та стандартизація вітчизняної продукції. Останнім часом друга група механізмів впливу на макроекономічне середовище (яка надається переваги в таких країнах, як США) набуває все більшого значення як засіб створення сприятливого національного та регіонального середовища для підвищення ефективності національних компаній в контексті глобалізації та лібералізації ринку. До них належать, зокрема, фінансово-кредитна, грошова, інфраструктурна (транспорт, інформаційні мережі), освітня політика та інші форми державного впливу на економіку. Через те, що процес структурних перетворень є системним і має вирішальний вплив на формування подальших тенденцій розвитку, доцільно одночасно проводити структурні реформи в таких сферах, як: макроекономічна, що передбачає створення ефективного конкурентного середовища через поєднання інструментів ринкової та публічної політики; інвестиційно-інноваційний напрям, що забезпечує обґрунтування пріоритетних інвестиційних ініціатив для структурної та технологічної модернізації економіки та переходу до інвестицій основних проектів, підтримку інноваційної діяльності у галузі науки та впровадження їх досягнень у виробництво; інституціональний напрям - найважливішими завданнями якого є інституціонально-правове забезпечення структурних перетворень. Результатом структурних перетворень економіки України є макроекономічні дисбаланси:

- надмірне споживання та низьке накопичення, що в умовах національного ринку призвело до необхідності компенсувати надлишковий внутрішній попит, випереджаючи імпорт;

- відносно вузька спеціалізація зовнішньої торгівлі та висока частка низькотехнологічного експорту, який в умовах відкритості економіки країни формував високу залежність економічної динаміки та фінансової ситуації від ситуації на зовнішніх ринках;

- зростання споживчого кредиту в умовах низького рівня інвестицій в модернізацію основних фондів призвело до використання кредитних ресурсів для стимулювання імпорту та іпотечного сегмента ринку;

- несприятливі умови для довгострокових інвестицій призвели до переваги інвестиційної привабливості секторів з високою ліквідністю та швидким оборотом та випереджаючими темпами розвитку галузей, що займаються експортною діяльністю [2, с. 119-120].

Серед інституційних проблем основна увага приділяється слабкій інституційній підтримці реформ, однією з яких є відсутність стратегії розвитку України.

Найпоширенішим у вітчизняних наукових колах є системний підхід, який розглядає структурну модернізацію регіональної економіки як підсистему економічної модернізації держави і разом з «інституційними та технологічними змінами, спрямованими на підвищення конкурентоспроможності та стійкості до зовнішніх впливів, встановлює вектор сталого розвитку територій, покращує умови суспільного життя та забезпечення їх якості в майбутньому». Значна кількість вчених розглядає структурну модернізацію регіональної економіки в просторовому вимірі через систему ефективного управління регіональним розвитком простору [3, с. 173-174].

Вищезазначені прихильники просторового підходу не використовують поняття «структурної модернізації регіональної економіки» як такого, але їхні концепції простежують структурування модернізації регіону в таких сферах, як модернізація регіональної економічної політики, що «передбачає досягнення досить соціальних і політичних цілей, які мають подальший стимул. економічні наслідки. Розвиток регіонів все більше акцентується на пошуку та мобілізації внутрішнього невикористаного потенціалу території, яке спирається на стратегічне управління у досягненні довгострокових цілей та на зростанні взаємозв'язуючих якостей наднаціонального, державного та регіонального управління.

Насамкінець слід зазначити, що у новій моделі вітчизняної економіки в умовах післякризового підйому ключова роль повинна відводитися активізації підприємництва як інтегрованого соціально-економічного процесу, розробці ефективних підприємницьких стратегій. Інвестиційний клімат підприємництва має бути інтегрований у всі напрямки економічної політики держави з метою

формування ефективної системи умов, стимулів та мотивацій для реалізації його економічного потенціалу. Розвиток національного підприємництва особливо важливий у період пошуку нових економічних моделей та стратегій, які сприятимуть підвищенню стійкості та формуванню джерел розвитку національної економічної системи.

Список використаних джерел:

1. Пашкевич М. С., Лисунець К. П. Принципи модернізації економіки регіонів України в аспекті сучасної регіональної політики. Ефективна економіка. 2014. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_10_7.
2. Осокина Н.В., Слесаренко Е. В. Структурная модернизация как форма реализации экономической безопасности российской экономики. Вестник Кузбасского государственного технического университета. 2014. №2.(102). С. 117-121.
3. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / За заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. К., 2015. 336 с.